

România are nevoie de sistem electoral competitiv pentru europarlamentare

Autori: Ciprian Ciucu, Dan Dumitrescu

Policy memo nr. 34

Susținut de:

Un proiect finanțat de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile

Sponsorizat de :

Acum, la începutul anului 2013, este cel mai bun moment pentru a începe discuția despre schimbarea sistemului de vot pentru alegerile europarlamentare. Peste un an și trei luni (în luna mai 2014) vor avea loc noi alegeri pentru Parlamentul European. Actualul sistem pe care-l folosim nu corespunde exigențelor democratice, este anchilozat și necompetitiv. În raportul de față oferim soluții alternative și milităm pentru adoptarea unui sistem mai bun.

Timpul pe care-l avem la dispoziție este suficient pentru ca dezbateră să fie temeinică dar nu este nici prea mult pentru că decizia nu trebuie să întârzie: candidații au nevoie de predictibilitate pentru a-și gândi strategiile electorale.

Mulțumiri pentru sprijinul acordat în culegerea datelor și clarificarea unor concepte lui Adrian Sorescu, Mircea Kivu, Marian Muhuleț, Aurelian Giugăl, Cristian Ghinea, Dragoș Din și, Marina Popescu.

Abrevieri

CAC	-	Comisia de Afaceri Constituționale
CE	-	Comisia Europeană
MPE	-	Membru al Parlamentului European
PE	-	Parlamentul European
SM	-	Stat(e) Membru(e)
UE	-	Uniunea Europeană
VUT	-	Vot Unic Transferabil

1. Context. De ce trebuie să îmbunătățim legislația electorală pentru alegerile europarlamentare

România va organiza în anul 2014, pentru a treia oară, alegeri pentru Parlamentul European. După ce scrutinele anterioare au fost puse în umbră de absentism, non-combat, oferte electorale irelevante, fără legătură cu dezbaterile europene, alegerile din 2014 riscă să urmeze un scenariu similar.

Deși este membră a UE de peste cinci ani, România nu reușește să-și promoveze credibil interesele în Uniune. Cu câteva excepții notabile, europarlamentarii români nu s-au remarcat printr-o activitate susținută, relevantă nevoilor de adaptare a politicilor naționale la cele europene. Activitatea acestora este puțin cunoscută în țară și cu atât mai puțin cunoscută în alte state membre, impresia pe care o lasă fiind mai degrabă a unor funcționari prinși într-un angrenaj asupra cărora nu-și manifestă propria voință.

În România, ca și în majoritatea Statelor Membre (SM) dezamăgirea față de sistemul politic intern are o influență majoră asupra prezenței la vot și asupra temelor de campanie, alegerile oferind prilejul de a taxa (contra)performanța guvernelor naționale. Totuși, acest eveniment democratic oferă prilejul întregii societăți de a discuta mai mult despre proiectul politic european, moment ce nu trebuie ratat și care are nevoie de dezbateri relevante pentru viitorul comun al Statelor Membre.

Deficitul democratic reclamat permanent poate fi redus prin adoptarea unor sisteme de vot competitive, care să conducă la creșterea calității ofertelor electorale ale partidelor. Actualul sistem electoral practicat de România nu oferă stimulente candidaților pentru a-și dezvolta o ofertă electorală competitivă sau pentru a o explica electoratului, pentru ca performanța din timpul madatului să le poată fi evaluată. În actualul sistem este previzibil cine sunt cei care vor primi mandate, candidații și electoratul putând să anticipeze cu ușurință rezultatele alegerilor folosind instrumente de cercetare socială. Știind încă anterior alegerilor dacă vor fi sau nu Membri ai Parlamentului European (MPE), candidații nu se angajează suficient și credibil în procesul electoral și în demersul politic ulterior. Cei 33 de reprezentanți ai României în Parlamentul European sunt aleși pe baza unui sistem de vot pe liste naționale închise, care anulează orice putere a publicului de a diferenția între candidați în momentul votului.

Plecăm deci de la prezumția că lista de partid blocată va scădea interesul cetățenilor pentru alegerile Europarlamentare din 2014, va goli de sens dezbaterile pre-electorale și va descuraja o competiție deschisă și transparentă în interiorul partidelor pentru a selecta cei mai buni reprezentanți.

2. Limitări ale sistemelor electorale pentru alegerile europarlamentare

Nu există un sistem de vot unic adoptat la nivelul Uniunii Europene (UE) și, în acest context, cele mai multe dintre Statele Membre ale Uniunii Europene practică sisteme electorale competitive, în care candidații au posibilitatea de a-și prezenta ofertele electorale diferențiat.

Fiecare Stat Membru este liber să-și aleagă propriul sistem electoral pentru alegerile europarlamentare în limita următoarelor constrângeri¹:

- Să fie un sistem proporțional (în care numărul de locuri câștigate de un partid politic să fie proporțional cu numărul de voturi primite);
- Să fie organizat sub formă de listă de partid sau sub forma de vot unic transferabil;
- Pot fi organizate mai multe circumscripții pe țară dacă această împărțire nu va afecta proporționalitatea rezultatelor alegerilor;
- Pragul electoral nu poate fi mai mare de 5 procente.

Constrângerile de mai sus decurg din necesitatea PE de a concilia două exigențe parțial divergente: (1) reprezentarea minorităților (recomandă un sistem de vot proporțional) și (2) funcționarea pe bază de familii politice orientate ideologic (trebuie evitată fragmentarea excesivă). Al doilea deziderat poate fi atins prin impunerea unor bariere/filtre în momentul depunerii candidaturilor.

În acest moment România practică un sistem electoral proporțional cu listă de partid închisă (lista este blocată iar candidații sunt aleși în ordinea hotărâtă de partid), cu o singură circumscripție (întreaga țară este o circumscripție) și cu un prag electoral (maxim admis) de 5% din totalul voturilor valabil exprimate la nivel național.

Sistemul de vot proporțional bazat pe lista de partid

Sistemul de vot proporțional bazat pe **lista de partid** presupune alegerea unui număr multiplu de candidați de pe o singură listă electorală. Lista de partid poate fi închisă, deschisă sau semideschisă.

Lista închisă presupune că partidul fixează ordinea candidaților pe listă iar aceștia sunt aleși în funcție de scorul electoral al partidului în ordinea în care au fost puși pe lista electorală.

¹ Act concerning the election of the Members of the European Parliament by direct universal suffrage of 20 September 1976 (1976 Elections Act)

Lista deschisă presupune că alegătorii sunt obligați să așeze candidații pe listă în ordinea preferințelor lor (mai exact, ordinea candidaților pe listă rezultă din votul celor care optează pentru partidul respectiv). Inițial, candidații pot fi puși pe listă în ordine alfabetică sau în urma tragerii la sorți. În marea majoritate a țărilor în care se practică acest sistem, varianta folosită presupune ca fiecare alegător să voteze unul sau mai mulți candidați de pe listă, acordându-le voturi "egale" (în Grecia spre exemplu, la alegerile parlamentare, numărul de voturi pe care îl are la dispoziție fiecare alegător depinde de mărimea circumscripției, numărul maxim fiind 6). În final, ordinea candidaților de pe acea listă este stabilită în funcție de numărul de voturi "individuale" primite de fiecare candidat în parte. Sistemul mai este denumit "vot preferențial obligatoriu" - termenul de "obligatoriu" provenind din faptul că, dacă alegătorul nu exprimă un vot pentru un candidat anume (punând ștampila aiurea, pe toată lista, să zicem), votul lui se anulează pentru că nu poate fi contorizat (neexistând o ordine prestabilită)².

Lista semideschisă presupune că partidul stabilește ordinea candidaților pe listă, dar alegătorii au posibilitatea de a-și vota preferatul și de a-l „urca” pe listă, pe locurile fruntașe. Astfel, avem o ordine prestabilită dar și posibilitatea de a acorda un vot unui candidat aflat pe una dintre poziții. În cazul în care candidatul preferat obține un anumit barem, să spunem de 10%, de 15% sau de 20% el poate „strica” ordinea partidului și avansa pe o poziție mai bună. Baremul stabilit ar putea fi egal și cu **coeficientul electoral**, care exprimă numărul de voturi necesare obținerii unui mandat. Acesta se obține împărțind numărul de voturi valabil exprimate la numărul de mandate disponibile. Acest sistem mai este denumit "vot preferențial opțional", întrucât, în acest caz, alegătorul poate să voteze lista în întregul ei, acceptând ordinea stabilită de partid, votul preferențial pentru un anumit candidat fiind posibil, însă nu obligatoriu.

Votul unic transferabil

Acesta poate fi folosit eficient doar în circumscripțiile cu un număr relativ mic (3 - 5) de locuri de atribuit. Candidaturile sunt individuale, fiecare alegător trebuie să claseze candidații din circumscripția electorală în ordinea preferinței, putând include, în propriul „clasament”, candidați reprezentând partide diferite (de pe liste electorale diferite).

Toți candidații care au atins coeficientul electoral sunt declarați aleși. Dacă un candidat a depășit coeficientul, voturile suplimentare se împart între restul candidaților conform scorurilor următoare. Dacă în urma numărării voturilor niciun candidat nu a obținut un număr de voturi egal cu coeficientul și au mai rămas locuri de acordat, se elimină candidatul de pe ultimul loc, repartizându-se voturile sale între ceilalți candidați, ținând seama de preferințele următoare (de pe buletinele candidatului eliminat).

În acest sistem se pot pierde voturi (care devin netransferabile), deoarece alegătorii nu sunt obligați să indice mai mult de o preferință, pentru ca buletinele să rămână valabile. Dacă, în final, rămân numai doi candidați pentru un loc, îl primește acela care are mai multe voturi repartizate, chiar dacă nu atinge coeficientul.

² Descriere realizată cu contribuția lui Adrian Sorescu

3. Sistemele de vot folosite în UE

Sistemele de vot folosite în cele 27 țări europene diferă de la stat la stat, atât în ceea ce privește modul de alocare a mandatelor între candidați, cât și în ceea ce privește capacitatea cetățeanului de a decide ce candidat este ales. În acest moment există patru variante diferite practicate de către SM (descrise anterior).

Prezentăm comparativ³ în tabelul de mai jos situația din cele 27 de State Membre.

	Stat Membru	NR. Circumscripții	Vot pe listă închisă	Vot preferențial*	Distribuirea mandatelor	Prag electoral
	Austria	1		•	D'Hondt	4%
	Belgia	3 colegii lingvistice si 4 circumscripții		•	D'Hondt	Nu
	Bulgaria	1		•	Hare-Niemeyer	Nu
	Cipru	1	•		D'Hondt/Droop	Nu
	Cehia	1		•	D'Hondt	5%
	Danemarca	1	•		D'Hondt	Nu
	Estonia	1	•		D'Hondt	Nu
	Finlanda	1		•	D'Hondt	Nu
	Franța	8	•		D'Hondt	5 %
	Germania	1	•		Sainte-Lague	5%
	Grecia	1	•		Hare	3%
	Ungaria	1	•		D'Hondt	5%
	Irlanda	4		•	Vot Unic Transferabil	Nu
	Italia	5		•	Hare	Nu
	Letonia	1	•		Sainte-Lague	Nu
	Lituania	1		•	Hare-Niemeyer	5%
	Luxemburg	1		•	D'Hondt/Hagenbach-Bischoff	Nu
	Malta	1		•	Vot Unic Transferabil	Nu
	Olanda	1		•	D'Hondt	Nu
	Polonia	13	•		D'Hondt/Hare-Niemeyer	5%
	Portugalia	1	•		D'Hondt	Nu
	România	1	•		D'Hondt	5%
	Slovacia	1		•	Droop	5%
	Slovenia	1		•	D'Hondt	4%
	Spania	1			D'Hondt	Nu
	Suedia	1		•	Sainte-Lague	Partid 5% Indep 4%
	Regatul Unit al Marii Britanii	12	• (Marea Britanie)	• (Irlanda de Nord)	MB - D'Hondt Irlanda de Nord – VUT	Nu

*(competitiv - lista deschisă, semideschisă, vot unic transferabil)

³ Tabel comparativ realizat pe baza anexei 5 a raportului draft ANNEXA V - European Parliament: Current Electoral Practice in Member States PARLAMENTUL EUROPEAN, Comisia pentru Afaceri Constituționale,

Din tabelul nr. 1 rezultă următoarele:

- 19 din 27 de SM practică un sistem cu o singură circumscripție electorală;
- 12 nu practică sistemul de vot preferențial (și competitiv) în timp ce 15 îl practică (am bifat Marea Britanie cu ambele sisteme, vezi în tabel); De remarcat că 3 state – Irlanda, Malta, Marea Britanie (în Irlanda de Nord) practică sistemul de vot unic transferabil;
- 15 State Membre nu impun praguri electorale în timp ce 12 impun, dintre care 9 optează pentru varianta cea mai mare permisă, 5%.
- Cea mai răspândită metodă de distribuire a mandatelor este metoda D'Hondt (în 14 state), urmată de diverse alte combinații.

Cum arătam și mai sus, în unele țări alegătorii votează pentru lista de partid și opțional pot opta și pentru un anumit candidat din respectiva listă (sau pot accepta ordinea de pe listă ca atare).

În alte state, alegătorul trebuie să ierarhizeze unul sau mai mulți candidați și doar așa se consideră că a acordat votul și partidului. Există și cazuri când alegătorul poate vota mai mulți candidați, ba chiar candidați aflați pe lista unor partide diferite (state mici). Fiecare alegător dispune de mai multe voturi pe care le poate distribui între candidați diferiți, chiar de la partide diferite.

Metoda d'Hondt

"Cea mai cunoscută metodă de distribuire a mandatelor, elaborată de juristul și matematicianul belgian Victor D'Hondt în 1878 și utilizată din 1899 este o specie a celei mai puternice medii. În varianta Victor d'Hondt seria divizorilor este formată din numere întregi: 1, 2, 3, 4....n. Fiecărui partid participant la alegeri îi corespunde o medie a voturilor stabilită prin împărțirea voturilor de distribuit la 1, 2, 3...n mandate ce sunt de acordat. Partidul care obține cea mai mare medie obține mandatul. Rezultatul este favorabil partidelor mari și defavorabil celor mici."

(Adrian Sorescu, Cristian Pârvulescu – 25+2 modele electorale, APD, 2006)

4. Candidaturi independente

În momentul de față, conform articolului 121⁴, poate candida ca independent cetățeanul român sau cetățeanul altui stat membru al Uniunii Europene care are dreptul de a fi ales și este susținut de cel puțin 100.000 de alegători. Nu se pot depune liste de candidați independenți.

⁴ Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, cu modificările și completările ulterioare

Pentru ca un candidat independent să poată obține un mandat, acesta trebuie aibă un scor electoral egal sau mai mare cu coeficientul electoral.

România nu interzice candidaturile independente dar le face viața grea acelor care se încumetă la un astfel de demers. Raportându-ne la nivelul de participare la alegerile europarlamentare din anul 2009, un candidat independent a trebuit să strângă 100.000 de semnături și ar fi avut nevoie de 120.000 de voturi (coeficientul electoral) pentru a deveni europarlamentar. Evident, acesta este o aberație logică, procentul de semnături necesar pentru a participa ar trebui să fie mult mai mic raportat la numărul de voturi necesare.

5. Pragul electoral și bariere în calea candidaturilor

Experiența europeană la acest capitol este cât se poate de diversă. Aceasta constă în trei categorii de bariere (sau filtre, acolo unde pot fi depășite cu un efort rezonabil). Trebuie menționat și faptul că unele state membre pur și simplu nu acceptă candidați independenți pentru aceste alegeri.

Pragul electoral

Pragul electoral este folosit pentru a evita o mare dispersie a voturilor. Deoarece afectează proporționalitatea voturilor, nu este acceptat un prag electoral mai mare de 5%. O treime (nouă) din Statele Membre practică pragul electoral maxim admis (printre care Germania, Franța sau Polonia), în total 12 SM impun praguri electorale de peste 3%. De remarcat că majoritatea SM (15 state) nu practică pragul electoral.

Semnături necesare

Aici practica SM este cât se poate de diversă. Există state care nu impun niciun fel de condiții (Suedia) și state care impun condiții extrem de restrictive, cum este România. În România, pentru ca un candidat independent să-și depună candidatura are nevoie de 100.000 de semnături!!! Un partid politic pentru a-și depune lista de candidați are nevoie de 200.000! Cele mai multe state membre nu impun astfel de limitări sau dacă o fac, solicită 3.000, 5.000, 10.000 de semnături.

Selectăm în tabelul de mai jos cele mai restrictive condiții la depunerea candidaturilor.

	Stat Membru	Semnături necesare depunerii candidaturilor independente	Semnături necesare partidelor	Număr de locuitori
•	România	100.000	200.000	19.000.000
•	Danemarca	nu permite	≈ 71.500	5.600.000
•	Ungaria	20.000	20.000	10.000.000
•	Italia	30.000	nu solicită	60.000.000
•	Spania	nu permite	15.000	47.000.000

6. Care este cel mai bun sistem electoral pentru România? Criterii propuse

Criteriile care pot sta la baza alegerii unui sistem electoral identificate de noi sunt următoarele:

- *Caracter democratic-participativ*: implică într-un grad mai mare electoratul în stabilirea candidaților care primesc mandatele;
- *Competitiv*: stimulează candidații să prezinte oferte electorale competitive pentru a-și maximiza șansele;
- *Simplu de înțeles de către cetățeni*: sistemul este intuitiv, nu solicită proceduri greu de înțeles care să necesite un efort de însușire ridicat;
- *Simplu de aplicat de către autoritățile electorale*: nu solicită un efort mare de calculare a rezultatelor, rezultatele pot fi calculate ușor de toți factorii interesați, nu oferă oportunități de fraudă.

Am rugat mai mulți experți în sisteme electorale să puncteze criteriile de mai sus pe o scală ordinală de la 1 la 5 unde 1 înseamnă că respectivul criteriu nu este satisfăcut suficient iar 5 înseamnă că este satisfăcut pe deplin. Am calculat modul⁵ răspunsurilor experților și au reieșit rezultatele de mai jos.

	Democratic-participativ	Competitiv	Simplu de înțeles pentru alegători	Simplu de aplicat de către autoritățile electorale
Listă închisă	1	1	5	5
Listă deschisă	4	4	3	3
Listă semideschisă	3	3	2	2
Vot unic transferabil	5	5	1	1

Am simțit nevoia de a diferenția valorile criteriilor deoarece importanța acestora în stabilirea sistemului de vot nu poate fi egală. Astfel, considerăm că valorile *democratic-participativ* și *competitiv* sunt mai importante și le-am atribuit un indice de 1,5.

	Democratic-participativ	Competitiv	Simplu de înțeles pentru alegători	Simplu de aplicat de către autoritățile electorale
Listă închisă	1,5	1,5	5	5
Listă deschisă	6	6	3	3
Listă semideschisă	4,5	4,5	2	2
Vot unic transferabil	7,5	7,5	1	1

⁵ Valoarea care are cea mai mare frecvență într-un set de valori (considerăm că această metodă de calculare a distribuției aprecierilor experților este mai potrivită decât media sau mediana răspunsurilor)

SISTEM DE VOT	Total	Total indexat
Listă închisă	12	13
Listă deschisă	14	18
Listă semideschisă	10	13
Vot unic transferabil	12	17

Conform criteriilor de mai sus sistemul de vot preferențial obligatoriu (lista deschisă) și votul unic transferabil reprezintă cele mai bune opțiuni pentru organizarea alegerilor europarlamentare.

Dar ambele sunt dependente de împărțirea țării în mai multe circumscripții electorale, deoarece nu pot fi organizate corespunzător folosind liste cu mulți candidați.

După aderarea preconizată a Croației la Uniunea Europeană (există o probabilitate mare ca toate SM să ratifice tratatul de aderare al Croației înainte de alegerile europarlamentare) și după validarea recensământului cu 29, României îi vor reveni până la 29 de locuri în viitoarea configurație a PE.

Cel mai preocupat membru al Parlamentului European (PE) în ceea ce privește o posibilă reformă electorală pentru alegerea MPE la nivelul întregii Uniuni este Adrew Duff (UK, liberal și federalist). Acesta a prezentat mai multe rapoarte în cadrul PE, Comisia pentru Afaceri Constituționale, prezentând mai multe recomandări. Una dintre aceste recomandări este ca toate SM să introducă un sistem electoral bazat pe liste semideschise, pentru ca votanții să poată alege dintre candidații preferați de pe lista preferată (vot preferențial semi-deschis)⁶.

În acest moment A. Duff și-a retras raportul pentru a-și argumenta și fundamenta mai temeinic propunerile, pe fondul unor reacții care nu indicau un suport imediat pentru recomandările sale în cadrul PE.

O altă propunere din raportul lui A. Duff, în directă corelație cu cea de mai sus, este ca SM cu o populație de peste 20 milioane de locuitori **să stabilească mai multe circumscripții electorale**. Motivul este intuitiv: oamenilor le este greu să aleagă unul sau câteva nume din liste-afiș foarte lungi⁷. Fiecare circumscripție trebuie să fie suficient de mare pentru a oferi cel puțin șase locuri.

⁶ PARLAMENTUL EUROPEAN, Comisia pentru Afaceri Constituționale, *DRAFT REPORT on a proposal for a modification of the Act concerning the election of, the Members of the European Parliament by direct universal suffrage of 20 September 1976*

⁷ Future European Parliament Elections: Ten Steps Towards Uniform Procedures by Kai-Friederike Oelbermann and Friedrich Pukelsheim <http://www.math.uni-augsburg.de/stochastik/pukelsheim/2011a.pdf>

7. Circumscripție unică sau mai multe circumscripții?

În acest moment, pentru alegerea viitorilor membri ai Parlamentului European, teritoriul României constituie o singură circumscripție electorală⁸. România are în acest moment 33 de locuri în Parlamentul European iar în viitorul Parlament va avea probabil 29.

Cu toate că și în acest moment rezultatele Recensământului Populației și Locuințelor sunt provizorii și nevalidate, este posibil ca până la alegeri acestea să fie definitive. Rezultatele provizorii arată că în România locuiesc 19,0 milioane (19.042.936) persoane⁹. În orice caz, 19 milioane este un număr mare pentru a practica un sistem electoral competitiv iar recomandarea Duff ar putea fi implementată și de România în cazul în care își dorește un astfel de sistem electoral pentru alegerile europene doar dacă țara va fi împărțită în mai multe circumscripții electorale.

Pentru alegerile europarlamentare țara ar putea fi împărțită în mai multe circumscripții. Pentru a nu afecta natura proporțională a rezultatelor, plecăm de la recomandarea lui A. Duff, ca dintr-o circumscripție să plece în PE cel puțin șase oameni.

Oferim mai jos câteva **scenarii de construire a circumscripțiilor electorale**, plecând de la ipoteza că în viitorul PE vom avea 29¹⁰ de europarlamentari; folosim datele referitoare la populație oferite de recensământul din anul 2011 (rezultate parțiale). Obiectivul pe care ni-l propunem este minimizarea abaterilor față de norma medie de reprezentare în PE;

Scenariul I – 4 circumscripții corespunzând Macroregiunilor folosite la prezentarea rezultatelor recensământului din 2011.

Nr.	Macroregiune	Regiuni de dezvoltare componente	Populație	Numar euro-parlamentari	Norma de reprezentare
1	Macroregiunea 1	Nord-Vest Centru	4.746.549	7	678.078
2	Macroregiunea 2	Nord-Est Sud-Est	5.548.181	8	693.523*
3	Macroregiunea 3	Sud-Muntenia Bucuresti-Ilfov	5.040.905	8	630.113
4	Macroregiunea 4	Sud-Vest Oltenia Vest	3.708.132	6	618.022
Total			19.043.767	29	656.682

*Abaterea maximă a normei de reprezentare față de media națională este de 5,89%

⁸ Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, cu modificările și completările ulterioare

⁹ Comunicat de presă, Comisia Centrală pentru Recensământul Populației și al Locuințelor, 2 februarie 2012.

¹⁰ Observație: este posibil ca numărul de europarlamentari să fie de 28, în cazul în care recensământul din 2011 va fi validat.

Puncte tari:

- în fiecare regiune vom avea cel puțin un reprezentant al principalelor partide politice;
- norma de reprezentare¹¹ are o abatere mică;
- Satisfacă recomandarea lui din raportul lui A. Duff de a avea minim 6 locuri pe circumscripție
- Facilitează introducerea unui sistem de vot preferențial

Scenariul II – 8 circumscripții corespunzând Regiunilor de dezvoltare

Nr.	Regiuni de dezvoltare	Populație	Numar euro-parlamentari	Norma de reprezentare
1	Nord-Vest	2.495.247	4	623.812
2	Centru	2.251.302	3	750.434*
3	Nord-Est	3.148.577	5	629.715.
4	Sud-Est	2.399.604	4	599.901
5	Sud-Muntenia	2.998.679	4	749.670
6	Bucuresti-Ilfov	2.042.226	3	680.742
7	Sud-Vest Oltenia	1.977.986	3	659.329
8	Vest	1.730.146	3	576.715
Total		19.043.767	29	656.682

*Abaterea maximă a normei de reprezentare față de media națională este de 14,27%

Puncte tari:

- Se suprapune peste actualele regiuni de dezvoltare (cu care oamenii și administrația sunt deja obișnuți);
- În contextul adoptării unui sistem de vot competitiv, acesta este ușor de aplicat de către autorități și de înțeles de către cetățeni.

Scenariul III – 8 circumscripții construite prin gruparea județelor

Nr.	Circumscripția	Populație (mii loc.)	Numar euro-parlamentari	Norma de reprezentare
1	EU1: Alba, Sibiu, Brasov, Bistrita, Cluj, Mures, Covasna, Harghita,	3.187	5	~637.000
2	EU2: Arad, Bihor, Maramures, Salaj, Satu-Mare, Timis, Mehedinti, Caras, Hunedoara, Gorj	3.877	6	~646.000
3	EU3: Valcea, Dolj, Olt, Arges, Giurgiu, Teleorman, Dambovita, Prahova	3.843	6	~641.000
4	EU4: Bucuresti, Ilfov, Calarasi, Ialomita, Buzau, Braila, Tulcea, Constanta	4.155	6	~693.000*
5	EU5: Vrancea, Galati, Bacau, Vaslui, Iasi, Neamt, Suceava, Botosani	3.979	6	~663.000
Total		19.044	29	~657.000

*Abaterea maximă a normei de reprezentare față de media națională este de 5,45%

¹¹ Populație împărțită la numărul de europarlamentari

Puncte tari:

- În contextul adoptării unui sistem de vot competitiv, acesta este ușor de aplicat de către autorități și de înțeles de către cetățeni;
- Abaterea maximă a normei de reprezentare față de media națională este mică.

8. Recomandări

Scopul acestui raport este acela de a pune pe masa decidenților politici opțiunile în ceea ce privește schimbarea sistemului de vot pentru alegerile europarlamentare. În această etapă nu facem recomandări foarte specifice, în sensul că nu nominalizăm și descriem exact care este sistemul electoral pe care-l considerăm cel mai potrivit. Acest lucru se va întâmpla într-o etapă ulterioară, după ce vom consulta oficial partidele și vom avea o hartă a opțiunilor acestora.

În acest moment ne rezumăm la următoarele recomandări pe care le adresăm tuturor partidelor reprezentate în Parlamentul României:

- Adoptarea în timp util, în actuala sesiune parlamentară a unui sistem electoral competitiv;
- Împărțirea țării în mai multe circumscripții electorale care să permită o reprezentare cât mai directă a cetățenilor;
- Reducerea pragului electoral la 3% sau la o valoare egală cu coeficientul electoral;
- Reducerea substanțială a numărului de semnături necesare candidaților independenți și partidelor pentru a putea participa la alegerile europarlamentare;
- Separarea alegerilor europarlamentare de oricare alte procese electorale (alegeri prezidențiale, referendumuri, etc).

Romanian Center for European Policies;
29 Știrbei Voda
Et. 2, Bucuresti – 1
office@crpe.ro
www.crpe.ro
Tel. +4 0371.083.577
Fax. +4 0372.875.089

Cover photo: Ciprian Ciucu

In imagine Parlamentul European, Rue Wiertz, Brussels, Belgia

© CRPE ianuarie 2013

Pentru mai multe detalii despre CRPE vizitați pagina www.crpe.ro

Această publicație este parte a proiectului “**Alegeri Europene cu Adevărat Democratice**”, realizat cu sprijinul financiar al Fondului pentru Inovare Civică, program finanțat de Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe, sponsorizat de Raiffeisen Bank, administrat de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile.

Scopul proiectului este de a democratiza alegerile europarlamentare prin promovarea adoptării din timp a legislației necesare pentru ca cetățenii români să poată vota preferențial la următoarele alegeri europene.

O inițiativă a Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile

Susținut de:

Trust for Civil Society
in Central and Eastern Europe

Sponsorizat de :

De 15 ani, reușim împreună.